

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní třída 118/16, Praha 1, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 9. 2012, č. j. 5 A 126/2012 - 23,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 9. 2012, č. j. 5 A 126/2012 - 23, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal dne 6. 3. 2012 Krajskému soudu v Brně žalobu, kterou se domáhal přezkoumání osmi blíže specifikovaných rozhodnutí žalované.

[2] Usnesením ze dne 3. 8. 2012, č. j. 5 A 126/2012 - 20, vyzval Městský soud v Praze stěžovatele k zaplacení soudního poplatku za žalobu v celkové výši 24.000 Kč (8 napadených správních rozhodnutí při soudním poplatku 3.000 Kč). Protože stěžovatel tento poplatek nezaplatil, městský soud usnesením napadeným nyní projednávanou kasační stížností řízení zastavil.

[3] Stěžovatel napadl toto usnesení městského soudu kasační stížností, v níž brojí zejména proti nepřiměřeně krátké lhůtě sedmi dnů k zaplacení soudního poplatku, požadované navíc od osoby v hmotné nouzi. Svým postupem tak stěžovateli znemožnil přístup k soudu.

[4] V rámci přezkumu naplnění podmínek řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud v tomto případě netrval, s ohledem na specifický charakter napadeného usnesení městského soudu, na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Opačný postup by totiž znamenal jen další řetězení téhož problému a nebyl by v souladu se zásadou hospodárnosti řízení (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, publ. pod č. 486/2005 Sb. NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, rozhodnutí NSS dostupná na www.nssoud.cz).

[5] Kasační stížnost je tak podle § 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů („ s. ř. s.“) přípustná, byť nebyl zaplacen soudní poplatek a stěžovatel není ani zastoupen advokátem. Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že je důvodná.

[6] Důvodnost kasační stížnosti je dána s ohledem na prejudikaturu Ústavního soudu a také Nejvyššího správního soudu k otázce soudních poplatků ve správním soudnictví. Kupř. v nálezu ze dne 26. 9. 2007, sp. zn. I. ÚS 43/07 (judikatura Ústavního soudu je dostupná na http://nalus.usoud.cz) Ústavní soud připomenul, že „*úprava poplatkové povinnosti či osvobození od ní, provedená zákonem č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, představuje jeden ze základních momentů podmiňujících právo na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 Listiny" (viz např. nález sp. zn. IV. ÚS 162/99, nebo nález sp. zn. I. ÚS 664/03). Z toho plyne, že exces obecného soudu při rozhodování o výši poplatku podle zákona č. 549/1991 Sb. může dosáhnout takové míry, že zasáhne i do základního práva podle čl. 36 odst. 2 Listiny, který stanoví zásadu, podle níž, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí. V nálezu sp. zn. I. ÚS 664/03 Ústavní soud konstatoval, že "je na obecných i správních soudech, aby při interpretaci podústavního práva dosahovaly ústavně konformních výsledků. Ústavně konformním výsledkem interpretace zákona č. 549/1991 Sb. však nemůže být taková interpretace, podle níž je účastník řízení povinen platit soudní poplatek za každé správní rozhodnutí, pokud jde o rozhodnutí, která jsou skutkově a právně zcela identická, týkají se týchž účastníků a jsou vydána týž den, stejným správním orgánem. V tomto smyslu považuje Ústavní soud interpretaci zákona č. 549/1991 Sb. za protiústavní*“ (k tomu obdobně viz nález sp. zn. II. ÚS 745/06).

[7] Z obsahu spisu je patrno, že podstata nyní projednávané věci je srovnatelná s případy, řešenými Ústavním soudem v citovaných nálezech. Rovněž v této věci se totiž ve všech osmi případech jedná o stejné účastníky řízení, napadená správní rozhodnutí jsou vydána stejným správním orgánem a jsou datována ke stejnému dni. Městský soud se ani nikterak nezabýval jejich právní podstatou a velmi mechanicky požadoval zaplacení soudního poplatku za každé napadené rozhodnutí. Tím se dopustil nezákonnosti (potažmo protiústavnosti) ve shora popsaném smyslu.

[8] Jak totiž uvedl Nejvyšší správní soud kupř. i v rozsudku ze dne 24. 3. 2010, č. j. 1 Afs 113/2009 - 69, založeném na obdobných skutkových okolnostech, městský soud měl ve stěžovatelově případě povinnost ověřit, zda svou žalobou nenapadá rozhodnutí správního orgánu, která naplňují podmínky popsané v citovaných nálezech. V případě, že se jedná o skutkově a právně plně srovnatelné věci, totiž stěžovatele nestíhá povinnost platit soudní poplatek za žalobu podanou proti každému jednotlivému rozhodnutí. Plně by postačovalo zaplacení soudního poplatku v jedné věci, v ostatních věcech by pak již

městský soud nebyl oprávněn po stěžovateli jeho zaplacení požadovat. Uvedení důvodů, pro něž městský soud považoval za případné požadovat po stěžovateli zaplacení soudních poplatků za všechna napadená rozhodnutí, však v odůvodnění předmětného usnesení absentuje. Rozhodnutí městského soudu je tak zatíženo vadou ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů).

[9] Proto Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu podle ustanovení § 110 odst. 1 věty prvé s. ř. s. zrušil a věc vrací tomuto soudu k dalšímu řízení, v němž je městský soud podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právním názorem v tomto rozsudku vysloveným.

[10] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. října 2012

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu